

GreCsó Krisztián

Valami népi

(novellák)

A szegénység fonala

Szinte minden évben utaztam arra, Siófok és Szárszó között, a Balaton frivol tájain. A félálomban kuporgó nyaralók mellett vánszorgott el az öreg vicinális, mintha hegyeken kapaszkodna föl. Pedig ott, a déli parton sima a táj, mintha Isten vonalzóval rajzolta volna meg. Kamaszként úgy véltem, biztosan azért köt annyi hurkot az a vasút, mert így kalandosabb, hogy emlékezzünk rá, már jártunk arra.

Nekem az a környék volt a teljesség, minden nyáron ünnepi lélekkel ültem a kopott, apró vagonokban, és mindig gyötört a vágy: valakibe feltétlenül és reménytelenül szerelmes voltam, aki a másik vagonban utazott a táborozásra, vagy ha abban, amelyikben én, nem mertem szólni hozzá.

Gyönyörű nyári hétfő volt, az éves iskolai táborba mentünk, és már leszállni készültünk Földváron (Szárszón nem állt meg a gyors, a földvári állomás meg közelebb volt a táborhoz), amikor beszédbe elegyedtem vele. Megszólított a legszebb lány az általam ismert világon. Zavarba jöttem, zihálva kapkodtam a levegőt. Azt gondoltam addig, a *fiúság*-nak ugyanaz az előnye, mint a hátránya: neked kell ugyan kezdeményezned, leégetned magad, cikinek lenned mindenestül, ám cserébe téged sohasem érhet felkészületlenül semmi.

Beszélt hozzám a lány, táncoltak húsosan vastag ajkai. Nyolcadikba mentem, már kajla kamasz voltam, sosem láttam még olyan kihívóan kerekedő ajkat, és azt vártam, hogy 'm' hang következzen, édes mindegy, mit mond, csak érjen össze mammogva az ajka, mert az olyan erotikus, hogy alig bírom tartani csenevész testem.

Évfolyamtársam volt, Vicának becézték, már aki-nek kijárt az a kegy, hogy szólhatott hozzá. A sulis fiúkarának döntő része szerelmes volt belé, de az érzéketlen kisebbség is hetente legalább egyszer gondolt rá, milyen jó lenne vele. Hosszan beszélt, mire felfogtam, hogy figyelni kellene, ebből baj lesz, minden bizonnyal kérdezni is fog. De akkor már késő volt: csak nézett felhúzott szemöldökkel, én meg úgy éreztem, mindjárt összevizelem magam. Arra gondoltam, ha a szép nők mellett lenni ilyen rossz, akkor én ezt inkább nem is akarom.

Ő elmosolyodott, és hozzátette:

– Vagy ez túl intim kérdés?

Megráztam a fejem.

– Fogalmam sincs, miről beszélsz – csúszott ki a számon, mert az *intim* szó felbátorított és megszé-
dített, úgy képzeltem, mindjárt szerelmeskedni fo-
gunk, és mire Szárszóra érünk, megkérem a kezét.

Visszafogottan, röviden mosolygott, mint akinek évtizedes rutinja van ebben, hogy a férfiak, ha szól hozzájuk, zavarukban azt sem tudják, hol vannak.

– Vagy nem használsz dezodort? – kérdezte, amitől egy világ kezdett el leomlani bennem: biztosan bűdösnek tart. Hiszen már érzem is, ömlik rólam a

víz, verejtékesőben búzlóm. Fülíg pirultam, megpróbáltam észrevétlenül megszagolni a hónaljam, mire kacagott egy rövidet, konkrétan egyet, mintha egy gyönyörű vakkantás lett volna, a mennyország csilingelésének fukarul rövid részlete. Oldalra fordítottam a fejem, vágyakozva, mint egy kölyök farkaskutyája.

– Tudok segíteni – mondta.

És ekkor szerencsére befutott a vonat, és leszállhattunk. Amikor elfordult, megtámaszkodtam a térdemen. Mindenem remegett. Édes Teremtőm, *tud segíteni*, hát ilyen nyers egyszerűséggel ezt még senki sem mondta nekem, de minek is köntörfalazni, megjátszani magunkat, amikor mindkettőnkben tumbol a vágy, és ezek szerint neki jó az én saját illatom, vonzónak talál, mert sajnos tényleg elfelejtettem induláskor befűjni magam apám Barbonjával, és a nyári füledt délutánban ömlött rólam a víz, de lám, még így is kíván engem.

Gyalog indultunk a Szárszó határában kuksoló faházakhoz, a csapat többsége énekelt, mi kicsit lemaradva andalogtunk életem nyári élményébe. Éreztem, hogy minden nyomorult, megalázott, leszakadt táborozó fiú engem figyel sóvárogva. Imbolyogva mentünk a félhomályban, néha összekoccant a vállunk. Én nem a balatoni sétányon voltam, hanem a felhőkbe lifteztem fölfelé.

Megkérdezte, rendeltem-e már. Olyan volt ez a mondat, mint amikor tolakodó zajok türemkednek az ember gyönyörű álmába, de nem akar felébredni, próbálja nem hallani, de a zajok nem csillapodnak,

és ő már tudja, hogy egy délibáb szeretkezés helyett fel fog ébredni, mondjuk, a kollégiumi szoba valóságába, ahol kevés dolog van messzebb, mint hogy őt valaki szeresse.

Nem akartam megérteni, mit jelent az a szó: „rendelni”.

– Mert akkor majd a táborban fel kell vennem az adataidat – közölte, és megmutatott egy adatlapot. Egy akkoriban divatos, házalókkal terjesztett kozmetikai cég tintafojtos, stencilezett papirosa volt.

– Igazából anyukám csinálja – mondta. – Én csak besegítek neki. – Elmosolyodott. – De hidd el, remek termékek.

Bólogattam, és azon gondolkodtam, miért éppen én. Még meg sem értük a táborba. Miért velem kezdte, mindjárt idefelé tartva? Hogy legalább a második lehettem volna a sorban, nem a „legkönnyebb ellenállás”, aki biztosan rendelni fog szappant. Erre a gondolatra gomolyogni kezdett a gyomromban a düh: márpedig én nem leszek a tábor lúzere.

– Mi is a neved? – kérdezte, és hogy kompenzáljon, picit rám mosolygott, de nekem ez már több volt a soknál, hogy nem jut eszébe a nevem, nem egy osztályba jártunk, de egy évfolyamba.

– Én nem szappanozgatok – böktem oda, mint ha valami gyerekdalból idéztem volna. Megilletődve nézett fel rám, nem értette, mit beszélek.

Évekig büszke voltam arra a kegyetlenségre, amit ezután csináltam. Dacos voltam, durva és fölényes. Az utóbbit azzal mentegettem magamban, ha eszem-

be jutott az eset, hogy ő alázott meg, visszaélt a szépségével, a mosolyával, hogy kiszolgáltatót a táborozók gúnyos megjegyzéseinek. Ha nem vágtam volna ki magam, és nem meséltem volna el a mindennapos strandolások alatt fűnek-fának, akkor csorba esett volna férfiúi rangomon.

Már végzett a főiskolán, ahol én még harmadéves voltam (nem vettek föl mindjárt, de követtem – így hozta sors szeszélye – minden iskolába), találkoztunk otthon, egy házibuliban. Úgy tettünk, mintha nem emlékeznénk semmire, én kitartóan és kompenzálva udvaroltam, és éjfél tájban, egy alélt lassúzás csókja után följánlottam, hogy hazakísérem. Elfogadta, de csitított, náluk sajnos nem alkalmas. Akkorra már tombolt bennem a ragadozó, aki ismerte az ilyen ürügyes *talánokat*, tétova *nemeket*.

Hosszú, fárasztó kaptatás következett, egyre szomorúbb, keskenyebb utcákon mentünk: feljűk. Végű az úton elkopott az aszfalt, és a világ meg az utca végén egy űres portánál álltunk meg. Az egész környéket felverű, réműletes gazban, mintha egy óriási csiga lenne, egy kézzel újramázolt, rogyadozó, öreg lakókocsi gubbasztott. Elűtte a putri pokla, vűdrűk, járűkeret, festékesflakonok, viharvert kerekessűk, tuskűk, rűnkűk, biciklikerek, hordű, nejlonsákűk, akkumulátor.

– Nem hívhatlak be – mutatott a téglákra emelt kocsi irányába, és ahogy visszafordult, mintha a kocsi rozsdás oldalára kent fehér festékcűkűk továbű húzűdtak volna a szemében – a szegénység végtele fonalai.

Bólintottam. Néztük egymást a telihold fényénél a kerekesszékekkel. Láttam magam, ahogy azt ajánlom a kamasz Vicának a tábor kapujában, persze úgy, hogy más is hallja, hogy lépjen be az akkoriban nagy dühvel térítő kisegyház kiskosztümös hittérítőinek sorába. Ő hinne Jehovában, cserébe a hívek fújnák a spréit.

– Még alsós voltam, amikor megbénult a mamám
– mondta. – Azóta én tartom el magunkat.

Bólintottam, magyarázkodni akartam, és valahogy – vélhetően ügyetlenül – bocsánatot kérni azért a tönkretett balatoni nyaralásért, de megelőzött, és csitítóan végigsimította az arcom.

A sarokról még visszaneéztem. Állt az utolsó vilányoszlop alatt a réz-sárga fényben, fekete fürtjeit fölborzolta az éjjeli szél.

MAGVETŐ
KÖNYVKIADÓ ÉS KERESKEDELMI KFT.
www.magveto.hu
www.facebook.com/magveto
magveto.kiado@lira.hu
Felelős kiadó Dávid Anna

Készült a Szekszárdi Nyomda Kft.-ben, 2022-ben
Felelős vezető Vadász Katalin igazgató

Felelős szerkesztő Turi Tímea
Kézirat-előkészítő Balogh Emerencia
Korrektor Hradeczky Moni
Műszaki vezető Takács Klári
A borítót tervezte Baranyai (b) András
Kiadványszám 9300
Warnock betűtípusból szedve
ISBN 978 963 14 4155 0